

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Accés universal al Sistema Nacional de Salut

27-09-2018

El [Reial decret llei 7/2018, de 27 de juliol](#), ha restituit l'accés universal al Sistema Nacional de Salut, que havia estat restringit pel [Reial decret llei 16/2012, de 20 d'abril](#), de mesures urgents per garantir la sostenibilitat del Sistema Nacional de Salut i millorar la qualitat i la seguretat de les seves prestacions. La Resolució de 6 de setembre de 2018, del Congrés dels Diputats, ordena la publicació de l'Acord de convalidació d'aquest Reial decret llei 7/2018, de 27 de juliol. Es va publicar en el BOE el 15 de setembre de 2018, per la qual cosa la reforma és plenament vigent.

El Reial decret llei 16/2012 va comportar l'exclusió del col·lectiu de **persones adultes no registrades ni autoritzades a residir a Espanya** del dret de protecció a la salut i a l'atenció sanitària. L'actual Govern, impulsor de la reforma que ara analitzem, entén que **la fragmentació en el dret a la protecció de la salut i a l'assistència sanitària d'aquestes persones ha agreujat la seva situació d'extrema vulnerabilitat** i ha motivat que la Unió Europea, l'Organització de les Nacions Unides, les comunitats autònomes, el Defensor del Poble, la societat civil, el moviment associatiu, les societats científiques professionals, els partits polítics i altres entitats hagin sol·licitat, de manera reiterada, la derogació o la modificació de la norma que va imposar aquesta exclusió. Conseqüentment, la reforma obeeix fonamentalment a la necessitat de garantir la universalitat de l'assistència, és a dir, a garantir el dret a la protecció de la salut i a l'atenció sanitària, en les mateixes condicions, a totes les persones que es trobin a l'Estat espanyol.

Aquesta reforma es duu a terme mitjançant la **recuperació de la titularitat del dret a la protecció de la salut i a l'atenció sanitària** a totes les persones, independentment de la seva nacionalitat, que tinguin establerta la seva residència al territori espanyol, incloent-hi les que en aplicació dels reglaments comunitaris o convenis bilaterals hi tinguin accés en la forma que aquestes disposicions ho indiquin. D'altra banda, s'estableix l'**aportació farmacèutica** per a les persones estrangeres no registrades ni autoritzades com a residents a Espanya, per l'accés necessari a la prestació farmacèutica en igualtat de condicions, que és del **40% del preu de venda al públic** del medicament.

Així, el Reial decret llei 7/2018 modifica l'article 3.1 de la [Llei 16/2003, de 28 de maig](#), de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut, i estableix que son titulars del dret a la protecció de la salut i a l'atenció sanitària totes les persones amb nacionalitat espanyola i les persones estrangeres que tinguin establerta la seva residència al territori espanyol. El reconeixement i control d'aquest dret a la protecció de la salut i a l'atenció sanitària amb càrrec a fons públics, correspon al **Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social**.

Pel que fa referència a les persones estrangeres no registrades ni autoritzades com a residents a Espanya, l'article 3 ter de l'esmentada Llei 16/2003 estableix ara que tenen dret a la protecció de la salut i a l'atenció sanitària en les mateixes condicions que les persones amb nacionalitat espanyola, sempre que aquestes persones compleixin tots els següents **requisits**:

- a) **No tenir l'obligació d'acreditar la cobertura obligatòria de la prestació sanitària per una altra via**, en virtut del que es disposa en el dret de la Unió Europea, els convenis bilaterals i altra normativa aplicable.
- b) **No poder exportar el dret de cobertura sanitària des del seu país d'origen o procedència**.
- c) **No existir un tercer obligat al pagament**.

Finalment, s'estableix que les **comunitats autònomes**, en l'àmbit de les seves competències, han de fixar el procediment per sol·licitar i expedir el **document que acrediti** les persones estrangeres per poder rebre la prestació assistencial a la qual es refereix el Reial decret llei 7/2018.

En aquest sentit, cal recordar que a Catalunya es va aprovar la [Llei 9/2017, de 27 de juny](#), d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut. L'aleshores president del Govern de l'Estat, per mitjà de l'Advocacia de l'Estat, va presentar [el Recurs d'inconstitucionalitat n. 1680-2018](#) contra els articles 1, 2 (apartats 2 i 3), 3, 4, 5, les disposicions addicionals segona, tercera, quarta i setena, i la disposició final primera, d'aquesta llei. Aquest recurs va ser admès a tràmit pel Tribunal Constitucional en data 24 d'abril de 2018. És evident que la situació en aquesta matèria ha canviat substancialment en aquests pocs mesos.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació